

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne ustanove Narodna i univerzitetska biblioteka
Republike Srpske
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV037-24

Banja Luka, 24.06.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja.....	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	11
	5. Priprema i donošenje budžeta	12
	6. Finansijski izvještaji	12
	6.1. Prihodi i primici, rashodi i izdaci	12
	6.1.1. Prihodi i primici.....	13
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	14
	6.2. Imovina, obaveze i izvori.....	17
	6.2.1. Nefinansijska imovina.....	17
	6.2.2. Finansijska imovina i razgraničenja.....	18
	6.2.3. Obaveze i razgraničenja	19
	6.2.4. Vlastiti izvori.....	20
	6.3. Novčani tokovi.....	20
	6.4. Obrazloženja uz finansijske izvještaje	20

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne ustanove Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske koji obuhvataju: Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u glavnoj knjizi trezora na računovodstvenom fondu 01; Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka na računovodstvenim fondovima od 01 do 05; Pregled imovine, obaveza i izvora i Pregled novčanih tokova sa stanjem na dan 31.12.2023. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, obrazloženja uz obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji Javne ustanove Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine; prihode, primitke, rashode i izdatke, kao i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 – 2810. Naša odgovornost za provođenje revizije je detaljnije opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 – Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika finansijske izvještaje Javne ustanove Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske čine tabelarni pregledi navedeni u našem izvještaju. Usvojeni okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj podrazumijeva da se sve transakcije, procjene i politike odmjeravaju u odnosu na usaglašenost sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Revizijski nalazi i zaključci o fer i istinitoj prezentaciji finansijskih izvještaja Javne ustanove Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske se oslanjaju na propisani okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj.

Zbog činjenice da se u predmetnim finansijskim izvještajima ne prezentuje finansijski rezultat, ne izražavamo mišljenje o finansijskom rezultatu za 2023. godinu.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja, dovoljni i odgovarajući da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nije izvršen u skladu sa članom 5. tačka 1), 17. stav (8) i članom 18. stav (1) tačka 1) i 5) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer popisom nije usaglašeno knjigovodstveno i stvarno stanje pojedinih pozicija imovine i obaveza, popisne liste nisu ovjerene od strane odgovornog lica, nisu sačinjene popisne liste trajnih izvora sredstava, u popisne liste nije izvršen unos količina imovine preuzetih iz knjigovodstvenih evidencija i nisu usaglašeni podaci o stanju imovine i obaveza sa dokumentacijom koja odražava eksternu potvrdu stanja (konfirmacije salda).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.2. ovog Izvještaja:

Za obračun amortizacije nekretnina i opreme nisu primijenjene amortizacione stope propisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1. ovog Izvještaja:

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi je precijenjena u iznosu od 68.000 KM, jer su u okviru nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi evidentirani rashodi koji se odnose na zakup instalacija i programske opreme za sistem Cobiss iz ranijeg perioda, što nije u skladu sa članom 42. stav 1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i paragrafom 30. MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2. ovog Izvještaja:

Ostala kratkoročna potraživanja, potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti su precijenjeni u ukupnom iznosu od 80.191 KM, a potcijenjeni su rashodi obračunskog karaktera u iznosu od 39.462 KM i finansijski rezultat ranijeg perioda u iznosu od 40.729 KM, jer za potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospijeca nije izvršena ispravka vrijednosti, kako je propisano članom 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.4. ovog Izvještaja:

Obrazloženja uz finansijske izvještaje ne sadrže dodatna objelodanjivanja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, paragrafom 127. (b) i (c) MRS-JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i paragrafom 88. tačke (c) i (d) MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u obrazloženjima uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na

revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 24.06.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne ustanove Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne ustanove Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske za 2023. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Javna ustanova Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske zasnovala je radni odnos na neodređeno vrijeme sa dva izvršioca, bez provođenja procedure javnog konkursa, što nije u skladu sa članom 62. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti.

Devet zaposlenih su rješenjem direktora raspoređeni na radna mjesta za koja su za obračun ličnih primanja primijenjeni niži platni koeficijenti od koeficijenata koji su za navedeno radno mjesto propisani Zakonom o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske, a za navedeni raspored nije pribavljeno rješenje ministra o dodjeli višeg stručnog zvanja, kako je propisano članom 66. stav (2) Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti i članom 12. stav (3) Pravilnika o vrstama, uslovima i postupku sticanja viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj djelatnosti.

Zaposlenima u Javnoj ustanovi Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske pravo na godišnji odmor je uvećano za dva radna dana po osnovu uslova rada, što nije u skladu sa članom 5. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Nabavka roba i usluga korišćenjem poslovne kartice u Javnoj ustanovi Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske nije dokumentovana, odnosno priznavanje rashoda izvršeno je bez dokumentacije o nastalom poslovnom događaju, što nije u skladu sa članom 4. i 5. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

Nije donesen plan javnih nabavki, postupci javnih nabavki nisu provođeni i nisu zaključeni ugovori sa dobavljačima za izvršene nabavke roba i usluga u iznosu od 59.744 KM, što nije u skladu sa članom 4. stav (1) tačka b), 6, 17. i 87. Zakona o javnim nabavkama.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je, takođe, odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne ustanove Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne ustanove Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske.

Banja Luka, 24.06.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa članom 5. tačka 1), 17. stav (8) i 18. stav (1) tačka 1) i 5) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) klasifikacija ostalih primitaka i ostalih izdataka vrši na analitičkim kontima propisanim Prilogom 2 Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 3) prilikom obračuna amortizacije primjenjuju amortizacione stope propisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike i da se za svako odstupanje od propisanih amortizacionih stopa donese interni akt sa navedenim razlozima odstupanja u skladu sa članom 5. stav (2) pravilnika,
- 4) vrednovanje nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi i korekcija potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospijeca vrši u skladu sa članom 42. stav 1) i 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i paragrafom 30. MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema,
- 5) izvrši analiza i utvrdi status iskazanih trajnih izvora sredstava,
- 6) u obrazloženjima uz finansijske izvještaje izvrše dodatna objelodanjivanja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) radni odnos na neodređeno vrijeme zasniva u skladu sa članom 62. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti,
- 2) za obračun ličnih primanja zaposlenih donesu rješenja o raspoređevinju na radna mjesta uz ispunjenost uslova iz člana 66. stav (2) Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti i člana 12. stav (3) Pravilnika o vrstama, uslovima i postupku sticanja viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj djelatnosti,
- 3) pravo na korištenje godišnjeg odmora utvrđuje u skladu sa članom 5. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske,
- 4) uspostave pomoćne knjige nepokretnosti, postrojenja i opreme na način da obezbijede analitičke podatke i uvid u hronološki prikaz promjena izvršenih poslovnih događaja na sredstvima, u skladu sa članom 11. stav (6) i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- 5) priznavanje rashoda za robe i usluge vrši na osnovu dokumentacije o nastalom poslovnom događaju shodno članu 4. i 5. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,

- 6) donosi plan javnih nabavki, provode postupci javnih nabavki i zaključuju ugovori sa dobavljačima za izvršene nabavke roba i usluga u skladu sa članom 4. stav (1) tačka b), 6, 17. i 87. Zakona o javnim nabavkama,
- 7) pravo o priznavanju troškova mobilnih telefona uskladi sa Smjernicom Vlade Republike Srpske za primjenu Zaključka o izmjeni Zaključka od 04.04.2013. godine,
- 8) donese interni akt kojim bi se definisali visina i način korišćenja sredstava reprezentacije, shodno Zakonu o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o sistemu javnih službi;
- Zakon o bibliotečko-informacionoj djelatnosti;
- Zakon o radu, članovi 39. i 205;
- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske, članovi 13-14, poglavlje III član 15-27, 32-33, poglavlje IV 39-49, poglavlje IV članovi 54-55 i 60-64;
- Zakon o trezoru;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o doprinosima;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u JU Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske;
- Pravilnik o vrstama, uslovima i postupku sticanja viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj djelatnosti, član 12. stav (3);
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna ustanova Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske (u daljem tekstu: Biblioteka) osnovana je Odlukom Vlade Republike Srpske od 2. aprila 1999. godine, kao republička ustanova u oblasti kulture i obrazovanja. Baštini zaostavštinu Srpske čitaonice sa bibliotekom osnovane 1868. godine, a 1986. godine postala je članica Univerziteta u Banjaluci.

Biblioteka obavlja funkciju nacionalne i centralne matične biblioteke za sve vrste biblioteka u Republici Srpskoj i ostvaruje opšti interes u bibliotečko-informacionoj djelatnosti utvrđen Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18). Bibliotečko-informaciona djelatnost, kao djelatnost od opšteg interesa za Republiku, podrazumijeva slobodan pristup građana informacijama, znanjima i idejama sadržanim u bibliotečkoj građi, kao i pravo na ostvarivanje individualnih i intelektualnih sloboda, u čemu im svojim uslugama pomažu biblioteke i bibliotečko-informacioni centri.

Finansiranje Biblioteke se vrši iz budžeta Republike (fond 01), vlastitih prihoda po posebnim propisima - prihoda od pružanja javnih usluga (fond 02) i fonda grantova (fond 03). Biblioteka je korisnik budžeta čija je glavna knjiga djelimično van Glavne knjige trezora Republike (u daljem tekstu: GKT), jer poslovanje dijelom obavlja i preko preko vlastitih transakcionih računa koji su van sistema Jedinstvenog računa trezora Republike (u daljem tekstu: JRT).

Biblioteka nema direktni pristup aplikacijama GKT, već popunjava propisane obrasce za trezorsko poslovanje, na osnovu kojih Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo) unosi podatke u poslovne knjige. Za tačnost knjigovodstvenih isprava na osnovu kojih su popunjeni obrazci za trezorsko poslovanje, odgovorna je Biblioteka.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2023. godine Biblioteka nije imala primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Biblioteke za 2014. godinu i tom prilikom dala sedam preporuka, od čega su četiri preporuke za finansijske izvještaje i tri za usklađenost.

Kod provođenja finansijske revizije Biblioteke za 2023. godinu, revizija se nije bavila provođenjem preporuka iz prethodnog revizorskog izvještaja, zbog protoka vremena od posljednjeg angažmana Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske na reviziji finansijskih izvještaja za 2014. godinu.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Statutom Biblioteke, kao osnovnim opštim aktom uređeni su organizacija, način rada, upravljanje i rukovođenje, kao i ostala pitanja značajna za rad ustanove, u skladu sa Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Biblioteke iz 2019. godine sistematizovano je 71 radno mjesto sa 82 izvršioca, uključujući i direktora Biblioteke. Na dan 31.12.2023. godine u Biblioteci je bilo 69 zaposlenih, od kojih su 68 zaposleni na neodređeno vrijeme, a jedan na određeno vrijeme.

Biblioteka je zasnovala radni odnos na neodređeno vrijeme sa dva zaposlena, bez provođenja procedure javnog konkursa, što nije u skladu sa članom 62. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, kojim je propisano da se zapošljavanje lica u bibliotekama sprovodi u postupku javne konkurencije.

Devet zaposlenih su rješenjem direktora raspoređeni na radna mjesta za koja su za obračun ličnih primanja primijenjeni niži platni koeficijenti od koeficijenata koji su za navedeno radno mjesto propisani Zakonom o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 11/19, 105/19, 49/21, 119/21, 68/22, 132/22 i 112/23), a za navedeni raspored nije pribavljeno rješenje ministra o dodjeli višeg stručnog zvanja, kako je propisano članom 66. stav (2) Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti i članom 12. stav (3) Pravilnika o vrstama, uslovima i postupku sticanja viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj djelatnosti.

Zaposlenima u Biblioteci se godišnji odmor uvećava za dva radna dana po osnovu uslova rada, što nije u skladu sa članom 5. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 82/22), kojim se propisuje pravo na korištenje godišnjeg odmora.

Biblioteka je članica Cobiss sistema u koji su uključene sve nacionalne biblioteke iz regiona. Ugovorom o implementaciji sistema Cobiss u Republici Srpskoj iz 2019. godine potpisanog na period od pet godina sa Institutom informacijskih znanosti (Izum) Maribor, u cilju razvoja jedinstvenog bibliotečko-informacionog sistema Republike Srpske definisano je uključivanje Biblioteke preko VIBRS Centra u sistem Cobiss.

U skladu sa Rješenjem o imenovanju popisnih komisija i usklađivanju knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog, utvrđene su neusaglašenosti sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21 - u daljem tekstu: Pravilnik o popisu), jer:

- nije usaglašeno knjigovodstveno i stvarno stanje pojedinih pozicija imovine i obaveza, što nije u skladu sa članom 5. tačka 1) Pravilnika o popisu, kojim se kao cilj popisa smatra utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obaveza,
- popisne liste nisu ovjerene od strane odgovornog lica kako je propisano članom 17. stav (8) Pravilnika o popisu,
- nisu sačinjene popisne liste trajnih izvora sredstava,
- nije izvršen unos u popisne liste količina imovine preuzetih iz knjigovodstvenih evidencija i nisu usaglašeni podaci o stanju imovine i obaveza sa dokumentacijom koja odražava eksternu potvrdu stanja (konfirmacije salda), kako je propisano članom 18. stav (1) tačka 1) i 5) Pravilnika o popisu.

Biblioteka nije uspostavila pomoćne knjige stalnih sredstava, odnosno analitičke evidencije nepokretnosti, postrojenja i opreme na način da obezbijede analitičke podatke i uvid u hronološki prikaz promjena izvršenih poslovnih događaja na sredstvima, u skladu sa članom 11. stav (6) i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 78/20).

Nabavka roba i usluga korišćenjem poslovne kartice u Biblioteci nije dokumentovana, odnosno priznavanje rashoda izvršeno je bez dokumentacije o nastalom poslovnom događaju, što nije u skladu sa članom 4. i 5. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17 i 118/18), kojim su propisane knjigovodstvene isprave, način njihovog sačinjavanja, kontrole i obaveza dostavljanja knjigovodstvu.

Za rashode po osnovu reprezentacije Biblioteka nije donijela interni akt kojim bi se definisali visina i način korišćenja sredstava reprezentacije, shodno Zakonu o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16).

Biblioteka je sačinila godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu, kako je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22). U toku 2023. godine popisani su poslovni procesi sačinjavanjem knjige (mape) poslovnih procesa i sačinjen registar rizika, kako je definisano članom 8. stav (2) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru i članom 22. tačka 32. i 33. Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17).

Prema naprijed navedenom i pod tačkom 4. i 6. izvještaja, uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **radni odnos na neodređeno vrijeme zasniva u skladu sa članom 62. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti,**
- **za obračun ličnih primanja zaposlenih donesu rješenja o raspoređevinju na radna mjesta uz ispunjenost uslova iz člana 66. stav (2) Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti i člana 12. stav (3) Pravilnika o vrstama, uslovima i postupku sticanja viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj djelatnosti,**
- **pravo na korištenje godišnjeg odmora utvrđuje u skladu sa članom 5. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske,**
- **uspostave pomoćne knjige nepokretnosti, postrojenja i opreme na način da obezbijede analitičke podatke i uvid u hronološki prikaz promjena izvršenih poslovnih događaja na sredstvima, u skladu sa članom 11. stav (6) i 12. stav (5) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,**
- **postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje o popisu vrši u skladu sa članom 5. tačka 1), 17. stav (8) i 18. stav (1) tačka 1) i 5) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **priznavanje rashoda za robe i usluge vrši na osnovu dokumentacije o nastalom poslovnom događaju shodno članu 4. i 5. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,**
- **donese interni akt kojim bi se definisali visina i način korišćenja sredstava reprezentacije, shodno Zakonu o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske.**

4. Nabavke

Plan javnih nabavki za 2023. godinu nije donesen i nisu provedeni postupci javnih nabavki, a izvršene su nabavke roba i usluga u najmanjem iznosu od 59.744 KM, od čega se najveći iznosi odnose na režijski materijal (9.405 KM), komunalne i komunikacione usluge (16.656 KM), usluge održavanja (2.537 KM), kao i stalna sredstva (8.452 KM). Prethodno navedeno nije u skladu sa članom 4. stav (1) tačka b), 6, 17. i 87. Zakona o javnim nabavkama, kojim

su propisani ugovorni organi, ugovori koji su predmet zakona, uslovi za početak postupka javne nabavke i vrste postupka za dodjelu ugovora male vrijednosti.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se donosi plan javnih nabavki, provode postupci javnih nabavki i zaključuju ugovori sa dobavljačima za izvršene nabavke roba i usluga u skladu sa članom 4. stav (1) tačka b), 6, 17. i 87. Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Budžet Biblioteke za 2023. godinu je pripremljen i donesen u skladu sa izvorima finansiranja u skladu sa članom 68. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, kojim je propisano da se sredstva za finansiranje bibliotečko-informacione djelatnosti obezbjeđuju u budžetu Republike, budžetu jedinice lokalne samouprave i iz sopstvenih prihoda, donacija, poklona i iz drugih izvora.

Ministarstvo sačinjava zbirni budžetski zahtjev za sve ustanove kulture, te nakon usvojenog Budžeta Republike Srpske obavještava Biblioteku o odobrenom budžetu. Biblioteci je odobren budžetski okvir u ukupnom iznosu od 2.259.000 KM, od čega su rashodi za bruto plate zaposlenih u iznosu od 1.919.000 KM, sredstva za materijalne troškove (130.000 KM), sredstva za realizaciju programskih aktivnosti (150.000 KM) i za uspostavljanje i razvoj bibliotečko-informacionog sistema Republike Srpske Cobiss (60.000 KM).

Nakon usvojenog Rebalansa budžeta Republike za 2023. godinu Ministarstvo je odobrilo Biblioteci dodatni iznos od 90.000 KM za realizaciju bibliotečko-informacionog sistema Republike Srpske Cobiss.

6. Finansijski izvještaji

Biblioteka ima status budžetskog korisnika čija je glavna knjiga djelimično u sastavu GKT i prema članu 46. i 47. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17 i 17/22), sačinila je propisane obrasce godišnjih izvještaja Obrazac 2.01 - Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenom fondu 01, Obrazac 3, 3a i 3b - Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u i van GKT na računovodstvenim fondovima 01 do 05, Obrazac 4, 4a i 4b – Funkcionalna klasifikacija rashoda i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u i van GKT, Obrazac 5, 5a i 5b – Pregled imovine, obaveza i izvora iskazanih u i van GKT, Obrazac 6 – Pregled novčanih tokova i pisano Obrazloženje uz finansijske izvještaje.

Ministarstvo zbirno planira budžet za sve ustanove kulture i shodno tome Obrazac 2.01 za pozicije iskazane u GKT Ministarstva ne sadrži podatke o analitički planiranom budžetu i prekoračenju budžeta za pojedinačnu organizacionu jedinicu, odnosno Biblioteku.

Izvršenje Budžeta Biblioteke u dijelu koji finansira Republika za 11% je niže u odnosu na Rebalans budžeta.

6.1. Prihodi i primici, rashodi i izdaci

Prihodi (osim obračunskih) i primici iskazani su u iznosu od 530.089 KM i to primici na fondu 01 u iznosu od 49.150 KM, koji se u skladu sa propisima ne planiraju na nivou budžetskog korisnika, prihodi na fondu 02 u iznosu od 400.335 KM i fondu 05 u iznosu od 80.604 KM.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su na fondu 02 u iznosu od 215.221 KM.

Rashodi (osim obračunskih) i izdaci iskazani su u ukupnom iznosu od 2.387.598 KM. U okviru fonda 01 iskazani su u iznosu od 2.083.654 KM (rashodi 2.037.703 KM i izdaci 45.951 KM), u okviru fonda 02 u iznosu od 236.083 KM (rashodi 214.284 KM i izdaci 21.799 KM) i u okviru fonda 05 iskazani su rashodi u iznosu od 67.861 KM.

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 91.427 KM, u okviru fonda 01 (60.168 KM) i fonda 02 (31.259 KM).

6.1.1. Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 745.310 KM, a odnose se na prihode (696.160 KM) i primitke (49.150 KM), od čega su u okviru fonda 01 (49.150 KM), fonda 02 (615.556 KM) i fonda 03 (80.604 KM).

Prihode čine neporeski prihodi, grantovi, transferi i prihodi obračunskog karaktera.

Primici su iskazani na fondu 01 i odnose se na ostale primitke.

6.1.1.1. Neporeski prihodi

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 100.335 KM i evidentirani na fondu 02, a čine ih prihodi od zakupa i rente (24.400 KM) i prihodi od pružanja javnih usluga (75.935 KM).

Prihodi od zakupa i rente, najvećim dijelom (23.700 KM) odnose se na prihode po osnovu zakupa poslovnih objekata u vlasništvu Biblioteke, sa Ugostiteljstvom „S&S“ Banja Luka, ambasadam Francuske u BiH i Goethe-Institutom u BiH za aktivnosti odjeljenja stranih čitaonica.

Prihodi od pružanja javnih usluga odnose se na prihode po osnovu naknada za polaganje stručnih ispita, članarine i ostalih naknada za korisnike usluga Biblioteke. Polaganje stručnog ispita lica koja su zaposlena na stručnim poslovima u biblioteci, u skladu sa članom 64. stav (6) Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, organizuje i provodi Biblioteka, a visina naknade je propisana odlukom Ministarstva iz 2018. godine. Odlukom Upravnog odbora Biblioteke o visini članarine i ostalih naknada za bibliotečke usluge u 2023. godinu definisane su cijene članarine, korišćenja čitaonica, dječije biblioteke, naučne čitaone, bibliotečke usluge (CIP zapis, dodjela ISBN broja, UDK članaka i slično), kao i cijene usluga skeniranja, printanja i kopiranja, a Biblioteka ostvaruje prihode i po osnovu prodaje knjiga.

6.1.1.2. Grantovi

Grantovi su iskazani u iznosu od 80.604 KM u okviru fonda 03 i odnose se na grantove iz inostranstva (44.104 KM) i iz zemlje (36.500 KM).

Grantovi iz inostranstva najvećim dijelom u iznosu od 40.191 KM odnose se na ugovore o donaciji Nefitne organizacije za pomoć u razvoju i objavljivanju multimedijalnih programa „Multimedija“ (grad Moskva – Ruska Federacija), za pokriće naknada saradnicima Biblioteke uključenim u promociju programa za učenje ruskog jezika i kulture.

Grantovi iz zemlje odnose se na grant Grada Banja Luka u iznosu od 21.500 KM po Ugovoru o isplati i korišćenju sredstava sa stavke „Transferi entitetu – muzeji i biblioteke“ kojim se, u skladu sa Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti obezbjeđuje dio sredstava za finansiranje rada Biblioteke, kao i na grant u iznosu od 15.000 KM sa Udruženjem građana „Asocijacija Akta“ Banja Luka na osnovu ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji u svrhu održavanja prostora „Američkog kutka“ u Banjaluci (javnog prostora sa edukativno-kulturnim sadržajem).

6.1.1.3. Transferi

Transferi su iskazani u iznosu od 300.000 KM i evidentirani su na fondu 02, a odnose se na transfere Ministarstva za realizaciju programskih aktivnosti (150.000 KM) i jedinstvenog bibliotečko-informacionog sistema Republike Srpske Cobiss (150.000 KM).

6.1.1.4. Prihodi obračunskog karaktera

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u okviru fonda 02 u iznosu od 215.221 KM i odnose se najvećim dijelom na pomoći u naturi (209.957 KM) i ostale prihode obračunskog karaktera evidentirane po osnovu izvršenih, a nenaplaćenih usluga Biblioteke (5.253 KM).

Pomoći u naturi se odnose na nabavku knjiga u skladu sa Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, odnosno razmjenu knjiga između biblioteka (134.168 KM), poklone (40.347 KM) i obavezne primjerke koju su izdavači štampane građe (knjižne i neknjižne, audio-vizuelne i elektronske) obavezni dostaviti Biblioteci kao centralnoj matičnoj univerzitetskoj biblioteci (35.442 KM).

6.1.1.5. Primici

Ostali primici su iskazani u okviru fonda 01 i odnose se na ostale primitke iz transakcija sa drugim budžetskim korisnicima iste jedinice vlasti po osnovu refundacije naknada plata za vrijeme roditeljskog odsustva refundirane od Javne ustanove Fond za dječiju zaštitu Republike Srpske (13.215 KM) i naknade plate za vrijeme bolovanja refundirane od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (35.935 KM). S obzirom da se radi o fondovima obaveznog socijalnog osiguranja, koji nisu uključeni u budžet i/ili GKT Republike, odnosno zasebnom nivou vlasti, iskazivanje ostalih primitaka nije vršeno na propisanim analitičkim kontima, odnosno nije vršeno u skladu sa članom 16. i 17. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 98/16, 115/17, 118/18 i 97/23), prema kojem su korisnici budžeta obavezni da poslovne promjene iskazuju na propisanim šestocifrenim analitičkim kontima sadržanim u Kontnom planu datom u Prilogu 2 koji je sastavni dio navedenog pravilnika (tačka 6.1.2.3. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se klasifikacija ostalih primitaka vrši na analitičkim kontima propisanim Prilogom 2 Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 2.479.025 KM, a odnose se na rashode (2.411.275 KM) i izdatke (67.750 KM), od čega na fondu 01 (2.143.822 KM), fondu 02 (267.342 KM) i fondu 03 (67.861 KM).

Rashode čine tekući rashodi i rashodi obračunskog karaktera.

6.1.2.1. Tekući rashodi

Tekući rashodi su iskazani u iznosu od 2.319.848 KM, a evidentirani su na fondu 01 (2.037.703 KM), fondu 02 (214.284 KM) i fondu 03 (67.861 KM).

Tekuće rashode čine rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga i rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u ukupnom iznosu od 1.952.198 KM, a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (1.807.176 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (68.740 KM), naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata koje se ne refundiraju (64.283 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (11.999 KM).

Rashodi za lična primanja zaposlenih u okviru fonda 01 iskazani su u iznosu od 1.900.917 KM, a čine ih rashodi za bruto plate zaposlenih (1.781.366 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (46.468 KM), za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (64.283 KM) i za otpremnine i jednokratne pomoći (8.800 KM).

Plate i ostala lična primanja zaposlenih propisani su Zakonom o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada odnose se na naknade za prevoz na posao i sa posla (28.865 KM), rashode za jubilarne

nagrade (1.100 KM), doprinose za dobrovoljno penzijsko osiguranje (15.800 KM) i rashode za zbirne poreze i doprinose na naknade (703 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći odnose se na novčane pomoći u slučaju smrti zaposlenog (3.300 KM), odnosno člana uže porodice, koje su obračunate za pet zaposlenih u Biblioteci u iznosu od 6.500 KM, od čega su na fondu 01 (5.500 KM) i na fondu 02 (1.000 KM).

U okviru fonda 02 iskazani su rashodi za lična primanja zaposlenih u iznosu od 21.559 KM koji se odnose na rashode za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (18.360 KM) i rashode za otpremnine i jednokratne pomoći (3.199 KM). Rashodi za bruto naknade troškova najvećim dijelom odnose se na naknade za posebne rezultate u radu (7.737 KM), dnevnice za službena putovanja (6.818 KM) i porez i doprinose na naknade (4.527 KM).

U okviru fonda 03 iskazani su rashodi za lična primanja zaposlenih u iznosu od 29.722 KM, a čine ih rashodi za bruto plate (25.810 KM) i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, odnosno naknade za posebne rezultate u radu (3.912 KM) za zaposlenu u Ruskom centru koji djeluje u okviru Biblioteke, finansirane iz sredstava granta iz inostranstva (tačka 6.1.1.2. izvještaja).

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u iznosu od 367.564 KM, evidentirani na fondu 01 (136.786 KM), fondu 02 (192.639 KM) i fondu 05 (38.139 KM), a najvećim dijelom odnose se na rashode po osnovu zakupa, utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, za režijski materijal, za tekuće održavanje, po osnovu putovanja i smještaja, za stručne usluge i ostale neklasifikovane rashode.

Rashodi po osnovu zakupa iskazani su u iznosu od 94.606 KM, od čega su u okviru fonda 02 (88.881 KM) i u okviru fonda 03 (5.725 KM). Odnose se na zakup instalacija i programske opreme za sistem Cobiss u Republici Srpskoj (fond 02), kao i rashode za porez na dodatu vrijednost obračunat od strane Grada Banja Luka po osnovu poslovnog prostora datog Biblioteci na korišćenje bez naknade (fond 03).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 152.818 KM i to u okviru fonda 01 (112.227 KM), fonda 02 (12.272 KM) i u okviru fonda 03 (28.319 KM).

U okviru fonda 01 pomenuti rashodi se najvećim dijelom odnose na rashode po osnovu utroška električne energije (35.469 KM), rashode za centralno grijanje (52.181 KM), za usluge odvoza smeća (9.811 KM) i za usluge prevoza robe (5.427 KM).

U okviru fonda 02 dio iskazanih rashoda odnosi se na usluge korišćenja mobilnog telefona u iznosu od 2.915 KM. Odlukom direktora o utvrđivanju visine troškova korišćenja službenih telefona iz 2023. godine definisan je maksimalan iznos od 200 KM za direktora ustanove i jednog zaposlenog, što nije u skladu sa Smjernicom za primjenu Zaključka o izmjeni Zaključka od 26.03.2013. godine, koju je Vlada Republike Srpske donijela 04.04.2013. godine.

Rashodi za režijski materijal iskazani su u iznosu od 13.010 KM, u okviru fonda 01 (9.520 KM), fonda 02 (3.025 KM) i fonda 03 (465 KM), a najvećim dijelom odnose se na rashode za kompjuterski materijal (3.610 KM) i rashode za materijal za održavanje čistoće (4.786 KM).

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 7.013 KM i najvećim dijelom odnose se na rashode u okviru fonda 02 (4.009 KM) i fonda 03 (2.592 KM) iskazane po osnovu rashoda tekućih popravki opreme i instalacija (4.079 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u okviru fonda 02 u iznosu od 19.869 KM, a najvećim dijelom odnose se na rashode po osnovu korišćenja ličnog vozila u službene svrhe u zemlji (3.460 KM) i u inostranstvu (5.471 KM), kao i rashode po osnovu utroška nafte (2.996 KM).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu 29.605 KM, od čega u okviru fonda 01 (7.841 KM), fonda 02 (20.726 KM) i fonda 03 (1.038 KM), a najvećim dijelom odnose se na rashode za usluge štampanja i grafičke obrade (14.054 KM) i za izradu idejnog projekta za adaptaciju i prenamjenu Biblioteke za djecu sa IPP arhitektonski studio Banja Luka (6.435 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 50.197 KM, od čega su u okviru fonda 01 (6.786 KM) i fonda 02 (43.411 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi na fondu 01 najvećim dijelom odnose se na bruto naknade članovima upravnog odbora (2.998 KM). Visina naknade članovima upravnog odbora određena je od strane Ministarstva, prema kojem ustanove kulture na godišnjem nivou raspolažu iznosom od 2.400 KM za rad članova upravnih odbora.

Rashodi iskazani na fondu 02 najvećim dijelom odnose se na bruto naknade po osnovu ugovora o djelu (1.619 KM), ugovora za dopunski rad (3.071 KM), za ugovore o autorskom djelu (16.081 KM), rashode po osnovu reprezentacije u zemlji (8.915 KM) i za organizovanje manifestacija (3.505 KM).

Rashodi za bruto naknade za dopunski rad iskazani su po osnovu četiri ugovora o dopunskom radu zaključena u toku 2023. godine za poslove rada u komisiji za polaganje stručnog ispita definisane članom 64. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, kojim je propisano da Biblioteka organizuje i provodi polaganje stručnog ispita za lica zaposlena na stručnim poslovima u biblioteci.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se pravo o priznavanju troškova za korištenje mobilnih telefona uskladi sa Smjernicom Vlade Republike Srpske za primjenu Zaključka o izmjeni Zaključka od 04.04.2013. godine.

6.1.2.2. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 91.427 KM, od čega su na fondu 01 (60.168 KM) i fondu 02 (31.259 KM), a odnose se na rashode po osnovu amortizacije.

Rashodi po osnovu amortizacije se najvećim dijelom odnose na amortizaciju poslovnih objekata i prostora (80.008 KM), kancelarijske opreme (4.390 KM), rashladne, zaštitne i opreme za grijanje (1.829 KM) i za ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi (3.464 KM).

Za obračun amortizacije stalnih sredstava Biblioteka nije primjenjivala amortizacione stope propisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 110/16).

U toku 2023. godine, kao i u ranijem periodu nije vršen obračun amortizacije za školske i bibliotečke knjige primjenom propisane amortizacione stope, odnosno Biblioteka je u skladu sa članom 5. stav (1) tačka 2) navedenog pravilnika primjenjivala odstupanja od primjene propisanih godišnjih amortizacionih stopa, kojim je propisano da su odstupanja moguća ako se prilikom preispitivanja vijeka korišćenja imovine utvrdi da su očekivanja zasnovana na novim procjenama vijeka korišćenja značajno različita od primijenjenih amortizacionih stopa. Za navedena odstupanja Biblioteka nije donijela interni akt o razlozima odstupanja i amortizacionom stopama koje primjenjuje, kako je propisano članom 5. stav (2) Pravilnika o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se prilikom obračuna amortizacije primjenjuju amortizacione stope propisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike i da se za svako odstupanje od propisanih amortizacionih stopa donese interni akt sa navedenim razlozima odstupanja u skladu sa članom 5. stav (2) pravilnika.

6.1.2.3. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 67.750 KM i odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu i ostale izdatke, od čega na fondu 01 (45.951 KM) i fondu 02 (21.799 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu su iskazani na fondu 02 u iznosu od 21.799 KM i najvećim dijelom odnose se na izdatke za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (7.603 KM) i izdatke za nabavku postrojenja i opreme (14.114 KM).

Izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju poslovnih prostora odnose se na ulaganja u rasvjetu i podove objekta Doma solidarnosti, a izdaci za nabavku postrojenja i opreme se najvećim dijelom odnose na izdatke za nabavku računarske opreme (2.867 KM), opreme za grijanje, ventilaciju i hlađenje (5.081 KM) i bibliotečkih knjiga (4.979 KM).

Ostali izdaci iskazani su u iznosu od 45.951 KM na fondu 01 i odnose se na ostale izdatke iz transakcija sa drugim budžetskim korisnicima iste jedinice vlasti za naknade plata zaposlenih za koje budžetski korisnik ima pravo na refundaciju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja. S obzirom da se radi o fondovima obaveznog socijalnog osiguranja, koji nisu uključeni u budžet i/ili GKT Republike, odnosno zasebnom nivou vlasti, iskazivanje ostalih izdataka nije vršeno na propisanim analitičkim kontima, odnosno nije vršeno u skladu sa članom 16. i 17. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, prema kojem su korisnici budžeta obavezni da poslovne promjene iskazuju na propisanim šestocifrenim analitičkim kontima sadržanim u Kontnom planu datom u Prilogu 2 koji je sastavni dio navedenog pravilnika (tačka 6.1.1.5. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se klasifikacija ostalih izdataka vrši na analitičkim kontima propisanim Prilogom 2 Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.2. Imovina, obaveze i izvori

Ukupna imovina na dan 31.12.2023. godine iskazana je u neto iznosu od 9.726.313 KM (bruto vrijednosti od 10.583.742 KM i ispravke vrijednosti od 857.429 KM), a čine je nefinansijska imovina u stalnim sredstvima i finansijska imovina i razgraničenja.

Ukupne obaveze i razgraničenja su iskazani u iznosu od 532.312 KM, a ukupni vlastiti izvori u iznosu od 3.403.156 KM.

6.2.1. Nefinansijska imovina

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima je iskazana u bruto vrijednosti od 10.247.390 KM, ispravke vrijednosti od 857.429 KM i neto vrijednosti 9.389.961 KM, od čega je u GKT na fondu 01 iskazan iznos od 6.019.761 KM, a u Glavnoj knjizi Biblioteke na fondu 02 iznos od 3.370.198 KM.

Neto vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u okviru fonda 01 odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu (5.613.700 KM), nematerijalnu proizvedenu imovinu (33.250 KM), nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi (68.000 KM) i ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi (304.813 KM).

Proizvedenu stalnu imovinu čine zgrade i objekti (5.613.700 KM), odnosno poslovni prostor koji se odnosi na dio Doma solidarnosti površine 1.285 m², kupljen od Privredne komore Republike Srpske, Područne privredne komore Banja Luka u toku 2021. godine. Kupoprodajna vrijednost objekta utvrđena je Procjenom trenutne tržišne vrijednosti

izvršenom od strane Republičke direkcije za obnovu i izgradnju u iznosu od 5.667.935 KM, a izvor finansiranja je Program javnih investicija Republike Srpske iz 2021. godine.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi (68.000 KM) iskazana je po osnovu rashoda koji se odnose na zakup instalacija i programske opreme za sistem Cobiss u Republici Srpskoj u ranijem periodu. Navedeno priznavanje i vrednovanje nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi nije vršeno u skladu sa članom 42. stav 1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i paragrafom 30. MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema, kojim je propisan osnov za vrednovanje imovine i elementi nabavne vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme. Po navedenom osnovu precijenjena je nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi, a potcijenjen finansijski rezultat ranijeg perioda u iznosu od 68.000 KM.

Nematerijalna proizvedena imovina odnosi se na licence nabavljene od Izuma Maribor za pristup aplikaciji Cobiss.

Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi odnosi se na neto vrijednost ulaganja u adaptaciju poslovnih prostora ukupne površine 212 m², po ugovoru sa Gradom Banja Luka iz 2008. godine o korištenju poslovnog prostora bez naknade.

Neto vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u okviru fonda 02 odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu (3.364.421 KM), dragocjenosti (100 KM) i neproizvedenu stalnu imovinu (5.677 KM), koja se odnosi na zemljište.

Proizvedenu stalnu imovinu čine zgrade i objekti (1.983.558 KM), odnosno poslovni prostor koji se odnosi na dio Doma solidarnosti i postrojenja i oprema (1.380.863 KM).

Povećanje vrijednosti stalne imovine u toku godine (812.947 KM) se odnosi na ulaganja iz vlastitih sredstava Biblioteke u poslovne prostorije (7.603 KM) i nabavku opreme (805.344 KM), od kojih se najveća vrijednost (796.126 KM) odnosi na evidentiranje bibliotečkih knjiga nabavljenih u periodu 2020-2023. godina (tačka 6.2.4. izvještaja).

U toku godine, vrijednost stalnih sredstava je smanjena zbog obračunate amortizacije u iznosu od 91.427 KM za fond 01 i fond 02.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi vrednuje u skladu sa članom 42. stav 1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i paragrafom 30. MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema.

6.2.2. Finansijska imovina i razgraničenja

Finansijska imovina i razgraničenja su na dan 31.12.2023. godine iskazana u bruto i neto iznosu od 336.352 KM, od čega na fondu 01 (81.426 KM) i fondu 02 (254.924 KM), a čine je gotovina i gotovinski ekvivalenti (15.498 KM), kratkoročna potraživanja (125.155 KM), kratkoročna razgraničenja (20.806 KM) i kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti (174.893 KM).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti (fond 02) odnose se na novčana sredstva u blagajni (338 KM) i sredstva na bankovnim računima (15.160 KM).

Kratkoročna potraživanja odnose se na ostala kratkoročna potraživanja (40.729 KM) na fondu 01 i potraživanja od kupaca po osnovu izvršenih usluga koja se naplaćuju preko vlastitih transakcionih računa ili u gotovini na fondu 02 (84.426 KM).

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su po osnovu potraživanja od fondova socijalne sigurnosti za refundacije naknada plata (fond 01) i u ranijem periodu su isknjižena sa redovnih analitičkih konta potraživanja na sporna, ali za ista nije izvršena korekcija preko ispravke vrijednosti spornih potraživanja i obračunskih rashoda, kako je propisano članom

73. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Dio potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga (fond 02) u iznosu od 26.661 KM odnosi se na potraživanja od kupaca koja sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci i koja su evidentirana na spornim potraživanjama. Za navedena potraživanja Biblioteka, takođe nije izvršila korekciju vrijednosti spornih potraživanja i shodno tome evidentiranje odgovarajućih obračunskih rashoda.

Ostala kratkoročna potraživanja u iznosu od 40.729 KM i potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga u zemlji u iznosu od 26.661 KM su precijenjena, a potcijenjeni rashodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih potraživanja u iznosu od 26.661 KM i finansijski rezultat ranijeg perioda u iznosu od 40.729 KM.

Kratkoročna razgraničenja na fondu 01 odnose se na ostala kratkoročna razgraničenja po osnovu bruto naknada koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti na fondu 01 se odnose na potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za zdravstveno osiguranje i dječiju zaštitu (19.893 KM) iskazanih na fondu 01, koja sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nisu korigovana u iznosu od 12.801 KM za refundaciju naknada plata iz doprinosa za potraživanja od fondova socijalne sigurnosti starija od 12 mjeseci.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti na fondu 02 (155.000 KM) odnose se na potraživanja od Ministarstva za transfere po osnovu programskih aktivnosti (tačka 6.1.1.3. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se za potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospijeca vrši korekcija potraživanja u skladu sa članom 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.2.3. Obaveze i razgraničenja

Ukupne obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2023. godine iskazane su u iznosu od 532.312 KM i u potpunosti se odnose na kratkoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su na fondu 01 (310.346 KM), fondu 02 (200.810 KM) i fondu 03 (21.156 KM), a najvećim dijelom odnose se na obaveze za lična primanja zaposlenih (203.777 KM) i obaveze iz poslovanja (328.462 KM).

Obaveze za lična primanja zaposlenih (fond 01) se odnose na obaveze za bruto plate zaposlenih za decembar 2023. godine (159.166 KM) i obaveze za bruto naknade troškova zaposlenih (6.442 KM).

Obaveze za lična primanja na fondu 02 (35.355 KM) odnose se na obaveze po osnovu obaveza za poreze i doprinose na naknade, a na fondu 03 (4.416 KM) na obaveze za poreze i doprinose za bruto plate zaposlene (2.818 KM) i bruto naknade (1.599 KM).

Obaveze iz poslovanja iskazane su u okviru fonda 01 (144.655 KM), fonda 02 (167.058 KM) i fonda 03 (16.731 KM).

Obaveze iz poslovanja u okviru fonda 01 se odnose na obaveze za nabavku roba i usluga u zemlji.

Obaveze iz poslovanja u okviru fonda 02 najvećim dijelom se odnose na obaveze za nabavku roba i usluga u zemlji (130.429 KM), kao i obaveze iz poslovanja u inostranstvu (22.537 KM).

Obaveze iz poslovanja (fond 03) odnose se na obaveze za nabavku roba i usluga u zemlji.

Do 29.02.2024. godine izmirene su kratkoročne obaveze iz 2023. godine za sva tri fonda u iznosu od 220.751 KM, koje se odnose na obaveze za bruto lična primanja zaposlenih (203.777 KM) i obaveze iz poslovanja u zemlji (16.974 KM).

6.2.4. Vlastiti izvori

Biblioteka je u okviru fonda 02 iskazala vlastite izvore sredstava u iznosu od 3.403.156 KM, a čine ih trajni izvori sredstava (339.685 KM) i finansijski rezultat (3.063.471 KM).

Trajni izvori sredstava evidentirani su u ranijem periodu i Biblioteka ne raspolaže sa informacijom o njihovoj strukturi.

Finansijski rezultat čini finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 2.680.715 KM i finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 382.756 KM, koji predstavlja razliku između prihoda i rashoda iskazanih na računodstvenom fondu 02 i fondu 03 u Obrazscu 3b.

Finansijski rezultat ranijih godina povećan je po osnovu prenosa pozitivnog finansijskog rezultata iz 2022. godine (13.516 KM) i korekcije u iznosu od 581.190 KM za bibliotečke knjige nabavljene u ranijem periodu (2020-2023. godina).

Po nalazu revizije finansijski rezultat ranijih godina precijenjen je u najmanjem iznosu od 108.729 KM za više iskazanu nefinansijsku imovinu u pripremi i ostala kratkoročna potraživanja.

Biblioteka je izvršila ispravke materijalno značajnih grešaka shodno Kriteriju materijalnosti i proceduri ispravke grešaka iz prethodnog perioda, donesenom od strane Ministarstva finansija i izvršila je korekciju uporednih podataka u koloni „prethodna godina“ u obrascu 5 i 5b. Korekcija je izvršena na pozicijama postrojenja i oprema i finansijskog rezultata ranijih godina i finansijskog rezultata tekuće godine.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se izvrši analiza i utvrdi status iskazanih trajnih izvora sredstava.

6.3. Novčani tokovi

Pregled novčanih tokova za period 01.01-31.12.2023. godine sačinjen je za poslovanje koje se odvija preko vlastitih računa Biblioteke van sistema JRT Republike (fond 02 i fond 03). Prilivi gotovine iskazani su po osnovu poslovnih aktivnosti (353.939 KM), a odlivi gotovine iskazani su po osnovu poslovnih aktivnosti (318.603 KM) i investicionih aktivnosti (21.717 KM).

Tokova gotovine iz aktivnosti finansiranja nije bilo.

Neto povećanje gotovine na dan 31.12.2023. godine iskazano je u iznosu od 13.619 KM, po osnovu pozitivnog novčanog toka iz poslovnih aktivnosti (35.336 KM) i negativnog novčanog toka iz investicionih aktivnosti (21.717 KM).

Stanje gotovine na početku obračunskog perioda iznosi 1.879 KM, a na kraju obračunskog perioda iznosi 15.498 KM.

Izveštaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu sa MRS-JS 2 - Izveštaj o novčanim tokovima (paragraf 18, 22. i 25).

6.4. Obrazloženja uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2023. godinu sačinjena su pisana Obrazloženja za period 01.01-31.12.2023. godine, koja pružaju neophodne opšte podatke o Biblioteci, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama, ali ista dijelom ne zadovoljavaju zahtjeve MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbe člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika, jer nisu objelodanjene informacije koje se odnose na dodatna objelodanjivanja prezentovanih pozicija finansijskih izvještaja u skladu sa

paragrafom 127. (b) i (c) MRS-JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i 88. tačke (c) i (d) MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema (rashodi za korišćenje roba i usluga, nekretnine, postrojenja i oprema, struktura trajnih izvora).

Preporučuje se direktoru da se u Obrazloženjima uz finansijske izvještaje izvrše dodatna objelodanjivanja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

Revizijski tim

Ljiljana Topić, s.r.

Vladimir Grahovac, s.r.

Helena Dragičević, s.r.